

*Peter Widell og Mette Kunøe (udg.):
10. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog
Århus 2005*

EN TEST TIL AT MÅLE STØRRELSEN AF DANSK ORDFORRÅD HOS FREMMED- SPROGSSTUDERENDE

Af June Eyckmans, Daniël Bauwens og Marc De Kegel (Erasmus Handelshøjskole Bryssel – Institut for Anvendt Lingvistik)

1. Indledning

At indlæringen af ordforråd betyder noget ved tilegnelsen af dansk som fremmedsprog er et ikke ubekendt fænomen. Det er en selvfølge, at ordforråd er nødvendigt for fremgangsrig kommunikation i ethvert sprog. I sprogindlæringsprocessen spiller ordforrådet dog en hovedrolle, men det har ikke fået så meget opmærksomhed af sproglærere og forskere i anvendt lingvistik. For ikke så længe siden blev beherskelse af grammatiske strukturer betragtet som det vigtigste ved indlæring af et fremmedsprog. Ved indlæring i klassen og i forskning om fremmedsprogstilegnelse lagde man vægt på tilegnelse af grammatisk kompetence og udvikling af funktionelle kommunikationsfærdigheder.

Ordforrådets udvikling blev betragtet som en slags side- eller hjælpeaktivitet.

Langsomt har forskere, der beskæftiger sig med andetsprogsindlæring, anerkendt den centrale og sågar forhåndsbetingende rolle, den leksikalske dimension spiller ved flydende sprogbrug. Generelt antages blandt forskere i fremmedsprogstilegnelse, at der er brug for identifikation af et niveau i ordforrådet, hvor de studerende er tilbøjelige til at have besvær med at afkode det, de får som input. (Alderson & Banerjee 2002).

For dansk, lige som for andre sprog, er det af kritisk betydning, at studerende udvikler et tilstrækkeligt højt frekvens-ordforråd så tidligt som muligt i indlæringsprocessen. Især i begyndelsesfasen ved indlæring af fremmedsprog afhænger en elevs færdighed i sprogbrug meget af antallet af ord, han eller hun kender, og ca. 3.000 ordfamilier betragtes som en afgørende tærskel (Nation 1990; 1993; 2001).

Den relativt nylige interesse for at beskæftige sig med ordforrådets rolle i tilegnelsen af fremmedsprog er sket i takt med en voksende interesse i afprøvning af ordforrådet. Forskere har kunnet konstatere, at især størrelsen af ens vokabular ser ud til at være en afgørende faktor ved fremmedsprogsindlæring (Meara 1996). Derfor har en nylig undersøgelse mht. test af ordforråd fokuseret på at vurdere, hvor mange ord sprogeleverne kender i målsproget (Laufer 1998). Ja/Nej-vokabulartesten (Meara & Buxton 1987) er en test af ordforrådets størrelse, som har fået bred anerkendelse og anvendelse i hele verden.

I denne artikel omtales et eksperiment, hvor vi har brugt ja/nej- vokabulartesten for at måle størrelsen af dansk ordforråd hos nederlandsktalende danskstuderende.

Først vil vi se på relevansen af Ja/Nej-testen i en europæisk kontekst, eftersom det bruges i det såkaldte DIALANG test-system til at måle ordforrådets størrelse hos forsøgspersoner i fjorten målsprog, inklusive dansk (del 2). I del 3 introducerer vi Ja/Nej-testformatet efterfulgt af en beskrivelse af, hvordan eksperimentet udarbejdedes. Herefter følger eksperimentets resultater i del 4. Til sidst drøftes vores konklusioner i del 5.

2. Europæisk referenceramme

Den europæiske enhedsproces har skabt en situation, hvor der kræves internationale sprogtester. Indtil nu har der været stor variation i de sproglige kvalifikationer, alt afhængig af skolernes og de private instansers standarder og de sprogniveauer, deskriptorerne bruger. Europarådet er bekymret over den manglende internationale sammenlignelighed af certifikaterne, fordi det er blevet en økonomisk og uddannelsesmæssig nødvendighed at kunne foretage sådanne sammenligninger (Bolognaerklæringen 1999). For at etablere en fælles reference- og sammenligningsskala mellem sprogprøver og certifikater har Rådet dannet den Fælles Europæiske Referenceramme. Denne referenceramme får stadig større indflydelse på sprogundervisningen, fordi skolerne tilrådes at bringe deres kurser og certifikater i samklang med den fælles niveauskala, der er blevet udarbejdet af Europarådet. Rådet igangsatte også to indflydelsesrige initiativer, den europæiske sprogportfolio og det diagnostiske prøvesystem DIALANG med henblik på at sikre værdifulde kompetenceregistreringer uanset land, region, sektor eller hjemmehinstitution (Alderson og Banerjee 2001). Denne artikel beskæftiger sig med sidstnævnte initiativ.

DIALANG er et online diagnosticeringssystem til sprogtest (<http://www.dialang.org>). Det er udformet for at gøre det muligt for sprogstuderende at identificere deres færdighed i et af de

fjorten målsprog. Testene for ethvert sprog er forankret i niveauer på samme færdighedsskala, som er en del af Rådets Fælles Europæiske Referenceramme. Systemet dækker alle niveauer, fra begyndere til videregående, og er blevet fuldstændig operationelt i foråret 2003. Det forventes, at systemet vil spille en vigtig rolle som redskab i sprogundervisningsinstitutioner mht. placering og diagnose af lærebehov. Måleredskabet, der bruges for at opnå oplysninger om de studerendes vokabularstørrelse i målsproget, så prøvetageren kan præsenteres for videregående prøver på det tilegnede niveau, er den såkaldte Ja/Nej-test. Valget af Ja/Nej-vokabulartesten i DIALANG-testbatteriet er uomtvisteligt baseret på samme pragmatiske argumenter som bruges af forskere og lærere, der ønsker at evaluere vokabularstørrelsen af deres studerende ved begyndelsen eller afslutningen af et sprogkursus. Testen sammensættes meget enkelt, der stilles kun få krav til testtageren, og pga. af formatets enkelhed dækkes et stort antal ord på kort tid, hvilket fører til et pålideligt skøn over vokabularmængden.

3. Ja/Nej-vokabulartest

Ja/Nej-vokabulartesten har til hensigt at måle studerendes receptive vokabularstørrelse ved at forelægge dem et udvalg af ord i målsproget, som dækker bestemte frekvensniveauer, og man beder dem angive de ord, de kender betydningen af. Det betyder, at testen fokuserer på at måle det receptive ordforråds størrelse vha. ordgenkendelse. At kende et ord er naturligvis meget mere end at genkende det. Men meningen med testen er ikke at måle dybt leksikalsk kendskab (det ville inkludere stavning, ordassociationer, grammatiske oplysninger og mangfoldige målordsbetydninger).

I denne test bliver de studerende forelagt en liste med ord i målsproget, som de skal afkrydse med ”Ja” eller ”Nej”, alt eftersom de kender ordets betydning eller ej. Listen omfatter et antal pseudo-ord (opfundne ord), der vil være med til at afsløre, om de studerende skulle have overvurderet deres vokabularkendskab. At påstå kendskab til pseudo-ord fører til lavere score.

Det er ikke så let at opnå repræsentativitet ved en sådan Ja/Nej-test, som det ser ud til ved første blik. Hovedproblemet er at få et præcist skøn over kendskab til vokabular, hvor der samtidig korrigeres for tendensen til at under- eller overvurdere dette kendskab. Indføringen af pseudo-ord i testformatet har vigtige følger for beregningen af prøvens resultater. Da eleven udsættes for to forskellige emner og to mulige svar, følger der fire mulige resultatkombinationer for hvert emne (se tabel 1).

Hit: et Ja-svar for et eksisterende ord

False alarm: et Ja-svar for et pseudo-ord

Miss: et Nej-svar for et ægte ord

*Correct Rejection*¹: et Nej-svar for et pseudo-ord

Tabel 1: Den emnemæssige respons-matrix over Ja/Nej-vokabulartesten

		Mulige svar	
		Ja	Nej
Emne-alternativer	Ord	<i>Hit</i>	<i>Miss</i>
	Pseudo-ord	<i>False alarm</i>	<i>Correct rejection</i>

Den rå data-matrix (se tabel 1) skal omdannes til testresultater. Alle formler i faglitteraturen følger samme princip: Blandt deltagere med samme antal *hits* vil dem med et højere *false alarm*-resultat ende med et lavere testresultat. Pseudo-ordene er jo blevet introduceret i testen for at undgå en overvurdering af deltagernes kendskab, og et Ja-svar ved et pseudo-ord (= *false alarm*) vil føre til en negativ justering af testresultatet. Men når de rå testdata afslører et højt antal *false alarm*-svar, kan et testresultat vise sig at være umuligt at få frem ud fra et psykometrisk synspunkt. Testtagere kan opnå negative resultater, og brugen af en eller anden korrigerende formel kan føre til en anderledes placering i testgruppen. De forskellige foreslåede formler er hidtil blevet bearbejdet ud fra ‘standardrettelse for gæt’-formler eller fra ‘Signal Detection Theory’-formler. Selvom det almene princip - at formindske testresultaterne svarende til antallet af *false alarm*-svar - er det samme i begge tilfælde, kan måden, formindskelsen sker på (dvs. den måde skæve responseffekter afhandles på) variere, i stort omfang afhængigt af den anlagte synsvinkel. Derfor fører anvendelsen af forskellige formler på samme data til meget forskellige resultater

¹ Denne terminologi bruges oprindeligt i Signal Detection Theory (SDT) som byder på en teoretisk ramme for at være i stand til at beskrive deltagernes valgadfærd i en detekteringsopgave (Green & Swets, 1966)

(Beeckmans et al. 2001). Spørgsmålet om, hvilken formel der vil resultere i det mest betydningsfulde testresultat, er kernen i den hidtidige debat (Eyckmans 2004).

4. Undersøgelsen

4.1 Formålet

Tidligere undersøgelser har afsløret pålideligheds- og gyldighedsproblemer ved Ja/Nej-testen på grund af for mange '*false alarm*'-tal (Beeckmans et al. 2001; Eyckmans 2004). Man har i den forbindelse fremført, at de testede belgiske fransktalende deltagere kunne have været tilbøjelige til at overvurdere deres vokabular-kendskab, fordi de lever i en tosproget by (Bryssel). Samtidig har Hommersom (2003) berettet om lignende høje '*false alarm*'-tal for nederlandsktalende franskstuderende i Nederland (et etsproget land). Det er meget vigtigt at validere en test – især en test, der bliver brugt som et standard-måleinstrument – for alle sprog. Med vores undersøgelse har vi prøvet at kulegrave, hvordan nederlandsktalende danskstuderende forholdt sig i DIALANGs Ja/Nej-vokabulartest for det danske sprog.

4.2 Metode

29 nederlandsktalende danskstuderende fra Erasmus Handelshøjskole i Bryssel (Institut for Anvendt Lingvistik) har deltaget i DIALANGs Ja/Nej-vokabulartest. Uddannelsen som translatør eller tolk varer fire år, og der var repræsentanter for alle fire år med i testholdet. Der var dog et flertal af førsteårs- og andetårsstuderende (henholdsvis 13 og 8). De fik Ja/Nej-prøven på papir (en beskrivelse af selve testen følger nedenunder), og ligesom ved DIALANGs Ja/Nej-test på computer blev der ikke sat en bestemt tidsgrænse. Deltagerne lavede testen på nogle få minutter.

4.3 DIALANGs Ja/Nej-test for dansk

Den danske DIALANG Ja/Nej-vokabulartest, som i dag findes på internettet, tilbyder testdeltageren 75 ord: 50 eksisterende og 25 opdigtede ord (pseudo-ord). Alle ord er verber, der bliver præsenteret i deres basisform (infinitivformen). Da der ikke står frekvenslister til rådighed for alle fjorten sprog i DIALANGs testbatteri, blev det besluttet at udvælge ord i mellemstore bilingvale ordbøger (Meara, egen meddelelse). Når man ser nærmere på de udvalgte verber, kan man konstatere, at ord, som er genkendelige for folk med germansk sprogbaggrund (eller tilstrækkeligt kendskab til et germansk sprog som andet eller tredje fremmedsprog), ikke er blevet udelukket.

Det drejer sig om ord som fx at mene, at beregne, at fortolke mm. I vores undersøgelse fik deltagerne DIALANG-testen for dansk på papir, men testen var en nøjagtig kopi af computerversionen. Der blev brugt de samme verber og pseudoverber og samme rækkefølge (se bilag 1). DIALANG præsenterer verberne på computerskærmen i en liste, som deltagerne kan rulle op og ned, og deltagerne kan ændre deres svar så ofte, de har lyst. Derfor kan man godt sige, at papirversionen af testen kan betragtes som næsten identisk med computerversionen. I computerversionen er udeladelser ikke tilladt (man kan ikke nå frem til resultaterne, medmindre man har svaret på alle spørgsmål). I papirversionen er det selvfølgelig muligt ikke at svare, selvom deltagerne ved begyndelsen bliver advaret imod det.

Vi har brugt samme instruktioner som i DIALANGs computertest: "I denne test skal du beslutte, hvilke af "ordene", der virkelig forekommer i sproget, og hvilke der er frit opfundne. Klik på "Ja", hvis du mener, at ordet forekommer. Klik "Nej", hvis du mener, at ordet ikke forekommer. Alle ordene er verber." Med disse instruktioner har folk, som har udviklet vokabulartesten, erstattet idéen om at kende et ord (hvilket indeholder en tydelig selv vurdering) med idéen om, at et ord forekommer i et sprog, hvilket ændrer testopgaven grundlæggende.

4.4 Resultaterne

Der var kun tre ubesvarede spørgsmål i de indhentede data. Da der var så få, besluttede vi at betragte dem som forkerte i data-analysen. Tabel 2 er en fremstilling af testens statistikker mht. henholdsvis ordene og pseudo-ordene. Vi ser, at pålideligheden for ordene er relativ lav, men det kunne forventes på grund af det lave deltagerantal sammenholdt med det begrænsede antal ord. Pålideligheden ved pseudo-ordene nærmer sig pålideligheden ved eksisterende ord. Det vil sige, at der er en vis systematik i dem, som modsiger den oprindelige antagelse om, at pseudo-ordene fungerer vilkårligt i testen, og derfor kan bruges til udelukkende at korrigere for en mulig overvurdering fra deltagernes side (Meara & Buxton 1987; Meara 1996).

Tabel 2: Statistisk fremstilling af ja/nej-vokabulartestens resultater.

75 emner	Ord /50				Pseudo-ord /25			
	gennemsnit	SA	%	Rel.	gennemsnit	SA	%	Rel.
(N=29)	35,31	3,86	70,62	.553	18,66	2,93	74,62	.537

Noter: 'Gennemsnit' og 'standardafvigelse' bliver gengivet ved rå resultater. Rå resultater er antallet af korrekte svar (antal af 'Hits' for de eksisterende ord og antal af 'Correct Rejections' for de opdigtede ord). Pålidelighedsgraden er beregnet med Cronbachs alpha.

Stimulus-Response-matricen (tabel 3) viser, at de rå data består af 70,62 % *hit*-svar, hvilket betyder, at gennemsnitligt 35 ord (ud af de 50) i testen blev genkendt som eksisterende ord. Men undersøgelsens vigtigste resultat drejer sig nok om '*false alarm*'-svarene fra deltagerne. '*False alarm*'-værdien er på 25,38 %, hvilket betyder, at i gennemsnit 6 ud af de 25 pseudoverber blev genkendt som eksisterende ord. Det undergraver testens gyldighed i den grad, at man kan sætte spørgsmålstegn ved *hit*-svarenes rigtighed.

Tabel 3: Svar-matricen for DIALANGs ja/nej vokabulartest (75 emner) for dansk. Procenterne er beregnet for ordene og pseudo-ordene.

		Mulige svar	
		Ja	Nej
Emne-alternativer	Ord	<i>Hit</i> 70,62 %	<i>Miss</i> 29,8 %
	Pseudo-ord	<i>False alarm</i> 25,38 %	<i>Correct rejection</i> 74,62 %

I tabel 4 står resultaterne for DIALANGs Ja/Nej-test (og den tilsvarende europæiske reference-rammes sprogniveauangivelser. En beskrivelse af sprogniveauerne findes i appendiks 2). Listen viser ligeledes det resultat, de studerende har opnået i deres danskeksamen ved slutningen af det akademiske år (Ja/Nej-testen blev udført en uge før eksamensperiodens start). Antallet af '*correct rejections*', '*false alarms*', '*hits*' og '*misses*' er tilføjet for at give supplerende information.

DIALANGs Ja/Nej-resultaterne er baseret på en algoritme, kendt som Δm -score. Hvis testtagerne blot gætter, bliver de straffet ved deres *false alarm*-resultater. Den originale algoritme frembringer et resultat 'Z', der bliver multipliceret med 1.000 for at give det endelige resultat i form af point mellem 0 og 1.000.

DIALANGs testresultater er ikke særlig konsistente og korrelerer overhovedet ikke med deltagernes eksamensresultater, som formentlig er en pålidelig og gyldig afspejling af deres sprogfærdigheder. Forskellige testdeltagere fik 0 point i Ja/Nej-testen, selvom de havde bestået deres danskeksamen, der stiller meget højere krav til dem. Når man ser nærmere på DIALANGs resultater ud fra antallet af '*false alarm*'-svar, er det tydeligt, at deltagerne bliver straffet hårdt pointmæssigt, hvis de accepterer pseudoverber som eksisterende danske ord. Den høje '*false alarm*'-værdi truer testens generelle gyldighed, da en løsning på den statistiske behandling af '*false alarm*'-svar stadigvæk er svær at finde (Beeckmans et al. 2001). Oven i købet er det klart, at de mange '*false alarm*'-svar i det samlede datamateriale angiver, at deltagerne har udført en anden opgave end den, man forventede af dem. I stedet for at tjekke deres egne leksikalske kundskaber med ord og pseudo-ord i testen, har de sandsynligvis vurderet ordenes morfologiske ligheder med ord i målsproget eller muligheden for, at ordene kunne være eksisterende ord.

Tabel 4: Resultaterne fra DIALANGs ja/nej vokabulartest, sprogniveauangivelsene for dem tilsvarende europæiske referenceramme, resultaterne for danskeksaminer og antallet af '*correct rejections*', '*false alarms*', '*hits*' og '*misses*'.

NAVN	DIALANG resultat	NIVEAU (Common Euro- pean Frame- work)	RESULTAT (danskeksamen) (max = 20)	<i>Correct Rejections</i> (/25)	<i>False Alarms</i> (/25)	<i>Hits</i> (/50)	<i>Miss</i> (/50)
1. årsstuderende							
Arshad	516	B2	14	24	1	30	20
Birte	0	A1	15	13	12	39	11
Carmela	188	A2	11	19	6	33	17
David	596	B2	7	22	3	39	11
Ebba	224	B1	10	21	4	30	20
Eva	0	A1	10	14	11	35	15
Kenneth	58	A1	10	17	8	34	16
Kirsten	143	A2	14	18	7	34	16
Leslie	0	A1	11	16	9	33	17
Stephanie	237	B1	10	20	5	32	18
Tina	0	A1	8	18	7	29	21
Tobias	188	A2	16	19	6	32	18
Wendy	0	A1	15	16	9	32	18
2. årsstuderende							
Alexandra	0	A1	12	15	10	36	14
Laura	474	B2	13	21	4	37	13

Miek	26	A1	15	15	10	37	13
Sarah M	444	B2	14	21	4	36	14
Sarah VE	237	B1	14	17	8	40	10
Simon	374	B1	14	22	3	31	19
Stephanie	0	A1	9	15	10	32	18
Ulrike	503	B2	13	21	4	38	12
<i>3. årsstuderende</i>							
Céline	436	B2	15	19	6	39	11
Emmy	298	B1	12	19	6	36	14
Eva	779	C1	13	25	0	39	11
Nathalie	262	B1	16	19	6	35	15
<i>4. årsstuderende</i>							
Anneleen	523	B2	17	16	9	47	3
Annemie	468	B2	11	20	5	39	11
Maxime	305	B1	10	20	5	34	16
Sigrid	372	B1	11	19	6	36	14

En emneanalyse viser, at tendensen til at acceptere pseudoverber som eksisterende danske ord findes i hele listen med pseudoverber. Tabel 5 viser, at pseudoverberne er sværest at forkaste. (Vi henviser til Appendiks 4 for mere information om deltagernes svar på eksisterende ord og pseudo-ord).

Tabel 5: Analyse af de pseudoverber der er mest attraktive for de 29 deltagere.

Pseudoverber	Total antal af ja-svar (n= 29)	%
at svatte	18	62,07
at udgrysse	18	62,07
at beflode	13	44,82
at blyfte	13	44,82
at uforlive	13	44,82

Med hensyn til deltagernes svar til pseudo-ord (nemlig deres tilbøjelighed til at betragte pseudo-ord som eksisterende ord), kan vi kun gå ud fra, at deltagerne har brugt orddannelsesregler i det danske sprog for at acceptere opdigtede ord. At laste fremmedsprogs-elever for at acceptere “pseudoderivaterne” som eksisterende ord, giver udtryk for et snævert syn på sprogets enorme morfologiske produktionsevne. Netop for fremmedsprogs-elever skal det bemærkes, at de i dag ofte stimuleres til at bruge deres viden om orddannelseprocesser til at kæde ukendte ord sammen med kendte ord og til at identificere præfikser og suffikser. Det betragtes som en kreativ aktivitet, der kan hjælpe en studerende med at lære hundredvis af ord i det fremmede sprog. Sprogstuderende bliver bedt om at finde betydningsfulde lovmæssigheder bag brugen af orddele og tage risici mht. valg inden for det, Anglin (1993) kalder “løsninger på morfologiske problemer”.

5. Konklusion

På trods af, at Ja/Nej-testen umiskendeligt har fordele i fremmedsprogsundervisningen frem for ordforrådstester i fremmedsprogsundervisningen, kan vi på grund af vores erfaring med Ja/Nej-vokabulartesten for det danske sprog konkludere, at der er forskellige form- og analysespørgsmål, som der må gøres noget ved, hvis denne testtype skal betragtes som en pålidelig og gyldig metode til test af ordforråd i fremmedsproget.

I DIALANGs testbatteri er formålet med Ja/Nej-vokabulartesten at måle deltagernes ordforrådsomfang, som derefter bliver knyttet sammen med deres generelle sprogfærdigheder i det fremmede sprog. Det er tydeligt, at de Ja/Nej-resultater, vi har opnået med vores studerende, ikke er pålidelige og gyldige indikatorer hverken på deres ordforrådsomfang eller på deres almene sproglige kompetencer.

Ligesom i andre undersøgelser, der er blevet lavet i forbindelse med Ja/Nej-vokabulartest (Beeckmans et al. 2001; Eyckmans 2004; Hommersom 2003), blev vi udsat for et stort antal *false alarm*-svar, hvilket volder problemer ved beregningen af et pålideligt testresultat. Med hensyn til dette problem vil vi gerne bemærke, at de nye Ja/Nej-instruktioner, som bliver brugt i DIALANGs system, kan tilskynde deltagerne til at udtale sig om eller gætte sig frem til ordenes mulige eksistens i målsproget ud fra ordenes morfologiske kendetegn. Det angiver, at ordenes virkelige betydning ikke spiller en særlig stor rolle. Derfor vil vi anbefale, at man igen tager testens oprindelige instruktioner i brug, som består i at angive (ved et Ja eller et Nej) om man kender betydningen af et bestemt ord.

Et vilkårligt udvalg af ord taget fra mellemstore ordbøger synes ikke at være den bedste måde at få en repræsentativ vokabularprøve på. Nogle ord bliver ikke brugt så ofte (fx at stalle, at messe) eller kun på et bestemt område (fx rekognoscere). Brugen af frekvensbaserede lister vil føre til en mere repræsentativ ordliste, der er mere brugbar til at måle ens ordforråd.

Yderligere undersøgelser skal sigte mod at validere Ja/Nej-testen. En måde at gøre det på er at bede testdeltagerne om at oversætte Ja/Nej-testens ord til deres modersmål. Tidligere undersøgelser med fransktalende nederlandskstuderende har vist, at testens gyldighed ikke var særlig stor. En anden måde kunne være at bruge *think aloud*-procedurer for at få indsigt i, hvordan testdeltagere tænker, når de laver Ja/Nej-testen.

Litteratur

- Alderson, J.C. & Banerjee, J. (2001) Language testing and assessment (Part 1) State-of-the-Art Review. *Language Testing* 18: 213-236.
- Alderson, J.C. & Banerjee, J. (2002) Language testing and assessment (Part 2) State-of-the-Art Review. *Language Testing* 19: 79-113
- Anglin, J.M. (1993) Vocabulary development: a morphological analysis. *Monographs of the Society for Research in Child Development* 58 (10, Serial no.238): 1-165.
- Beeckmans, R.; Eyckmans, J.; Janssens, V.; Dufranne, M. & Van de Velde, H. (2001) Examining the Yes/No vocabulary test: some methodological issues in theory and practice. *Language Testing* 18: 235-274.
- Eyckmans J. (2004) *Measuring receptive vocabulary size: reliability and validity of the Yes/No Vocabulary Test*. Utrecht: LOT.
- Hommersom, M. (2003) Het testen van receptieve woordenschatkennis. MA Thesis. University of Utrecht.
- Huibregtse, I., Admiraal, W. & Meara, P. (2001) Scores on a yes/no vocabulary test: correction for guessing and response style. *Language testing* 18: 227-245.
- Laufer, B. (1998) The development of passive and active vocabulary: same or different? *Applied Linguistics*, 19, 255-271
- Meara, P. (1995) The importance of early emphasis on L2 vocabulary. *The Language Teacher* 19, 2: 8-11.
- Meara, P. (1996) The dimensions of Lexical Competence. *Performance and Competence in Second Language Acquisition*, ed. G. Brown, K. Malmkjaer & J. William, Cambridge: Cambridge University Press: 35-53.
- Meara, P. & Buxton, B. (1987) An alternative to multiple choice vocabulary tests. *Language Testing* 4: 142-151.
- Nation, I.S.P. (1990) *Teaching and Learning Vocabulary*. New York : Heinle and Heinle.
- Nation, I.S.P. (1993) Vocabulary size, growth, and use. *The Bilingual Lexicon*, ed. Schreuder, R. & Weltens, B., Amsterdam : Benjamins: 115-134.
- Nation, I.S.P. (2001) *Learning Vocabulary in Another Language*. Cambridge: Cambridge University Press

Appendiks 1: Ja/Nej-vokabulartest

Navn:

År:

I denne test skal du beslutte hvilke af “ordene” virkelig forekommer i sproget og hvilke er frit opfundne.

Klik på “ja” hvis du mener at ordet forekommer. Klik “nej” hvis du mener at ordet ikke forekommer. Alle ordene er verber.

at blinke
☐ ja
☐ nej

at messe
☐ ja
☐ nej

at fortolke
☐ ja
☐ nej

at kontrive
☐ ja
☐ nej

at asedere
☐ ja
☐ nej

at stejle
☐ ja
☐ nej

at spire
☐ ja
☐ nej

at beregne
☐ ja
☐ nej

at beflode
☐ ja
☐ nej

at forplimme
☐ ja
☐ nej

at mose
☐ ja
☐ nej

at mene
☐ ja
☐ nej

at profilere
☐ ja
☐ nej

at anføre
☐ ja
☐ nej

at tendere
☐ ja
☐ nej

at påfylde
☐ ja
☐ nej

at fetorere
☐ ja
☐ nej

at stive
☐ ja
☐ nej

at uddele
☐ ja
☐ nej

at save
☐ ja
☐ nej

at svie
☐ ja
☐ nej

at uforlive
☐ ja
☐ nej

at slæbe
☐ ja
☐ nej

at tilspidse
☐ ja
☐ nej

at adstrere
☐ ja
☐ nej

at kime
☐ ja
☐ nej

at forstå
☐ ja
☐ nej

at nære	☐ ja ☐ nej	at plabbe	☐ ja ☐ nej	at glimte	☐ ja ☐ nej
at rekognoscere	☐ ja ☐ nej	at svatte	☐ ja ☐ nej	at lide	☐ ja ☐ nej
at spytte	☐ ja ☐ nej	at normalisere	☐ ja ☐ nej	at bedaske	☐ ja ☐ nej
at stalle	☐ ja ☐ nej	at vanære	☐ ja ☐ nej	at ynke	☐ ja ☐ nej
at pludisere	☐ ja ☐ nej	at lege	☐ ja ☐ nej	at lamme	☐ ja ☐ nej
at plirске	☐ ja ☐ nej	at fatte	☐ ja ☐ nej	at have	☐ ja ☐ nej
at udgrysse	☐ ja ☐ nej	at udstøde	☐ ja ☐ nej	at fremlægge	☐ ja ☐ nej
at aftage	☐ ja ☐ nej	at stabilisere	☐ ja ☐ nej	at blyfte	☐ ja ☐ nej
at tie	☐ ja ☐ nej	at klørme	☐ ja ☐ nej	at isytere	☐ ja ☐ nej
at stråle	☐ ja ☐ nej	at fordre	☐ ja ☐ nej	at entrosse	☐ ja ☐ nej
at hvidte	☐ ja ☐ nej	at glyfte	☐ ja ☐ nej	at anfrippe	☐ ja ☐ nej
at tvosle	☐ ja ☐ nej	at tråde	☐ ja ☐ nej	at sørge	☐ ja ☐ nej
at adle	☐ ja ☐ nej	at infugere	☐ ja ☐ nej	at undvriske	☐ ja ☐ nej
at frygte	☐ ja ☐ nej	at dufte	☐ ja ☐ nej	at runge	☐ ja ☐ nej
at defyrere	☐ ja ☐ nej	at undergå	☐ ja ☐ nej	at fæste	☐ ja ☐ nej
at ronfe	☐ ja ☐ nej	at impledere	☐ ja ☐ nej	at liste	☐ ja ☐ nej

Appendiks 2:

Niveauer i den fælles europæiske referenceramme, som gengivet i vokabulartesten

0 – 100 = A1

Dette niveau tyder på, at testtageren kender nogle få ord, men mangler ethvert systematisk kendskab til sprogets ordforråd.

101 – 200 = A2

Dette niveau tyder på et meget elementært kendskab til sproget, sikkert godt nok til turistmæssige formål eller lige til at klare sig med, men ikke meget mere.

201 – 400 = B1

Folk, der opnår dette resultat, har et begrænset ordforråd, som kan være tilstrækkeligt til almindelige dagligdags formål, men som sandsynligvis ikke omfatter et mere specialiseret kendskab til sproget.

401 – 600 = B2

Folk, der opnår dette resultat, har typisk et godt basalt ordforråd, men kan have svært ved at håndtere stof, der er henvendt til indfødte talende.

601 – 900 = C1

Folk, der opnår dette resultat, er typisk viderekomne andetsprogslearnere med et meget solidt ordforråd. Learnere på dette niveau er som regel meget velfungerende og har kun små problemer i forbindelse med læseforståelse, mens de kan være mindre gode til lytteforståelse.

901 – 1000 = C2

Meget fint resultat, typisk for en indfødttalende eller en der taler næsten som en indfødt.

Appendiks 3: Den europæiske Sprogportfolio kompetence-nøgle

Uafhængig Bruger	C2	Kan uden besvær forstå næsten alt hvad han/hun læser eller hører. Kan opsummere informationer og argumenter fra både mundtlige og skrevne kilder og gengive disse på en sammenhængende måde. Kan udtrykke sig spontant, meget flydende og præcist, med evne til at gennemskue betydningsnuancer selv i komplekse sammenhænge.
	C1	Kan forstå og gennemskue et bredt udvalg af længere, krævende tekster. Kan udtrykke sig flydende og spontant uden alt for synligt at lede efter ordene. Kan bruge sproget effektivt og nuanceret i såvel sociale, som studiemæssige og professionelle sammenhænge. Kan udtrykke sig klart og velstruktureret om komplekse emner, samt benytte sproglige redskaber, der sikrer sammenhæng og overblik i det han/hun vil udtrykke.
Selvstændig Bruger	B2	Kan forstå hovedpunkterne i en kompleks tekst om både konkrete og abstrakte emner, herunder faglige diskussioner inden for et for han/hende kendt fagområde. Kan indgå i samtale med 'native speakers' med så meget fluency og spontanitet, at samtalen ikke bliver anstrengende for nogen af parterne. Kan udtrykke sig klart og detaljeret om en bred vifte af emner, fremsætte sin mening om dagsaktuelle begivenheder samt udtrykke fordele og ulemper, når han/hun skal forholde sig til forskellige problemstillinger.
	B1	Kan forstå hovedpunkterne i en klar fremstilling om dagligdags forhold, som man støder på i forbindelse med arbejde, skole, fritidsaktiviteter, mv. Kan håndtere de fleste situationer, som kan forudses i forbindelse med at rejse i et land, hvor sproget tales. Kan producere en enkel, sammenhængende tekst om dagligdags emner, og emner som har han/hendes specielle interesse. Kan redegøre for en oplevelse, en begivenhed, for personlige drømme og mål, samt kort fremføre begrundelser og forklaringer i forbindelse med et personligt projekt.
Basis-bruger	A2	Kan forstå sætninger og ofte anvendte udtryk, der omhandler vigtige, relevante dagligdags områder fx basale oplysninger om sig selv og sin familie, om indkøb, omgivelser og arbejde). Kan kommunikere om enkle og dagligdags emner, der kun kræver en enkel og direkte udveksling af information. Kan med enkle udtryk beskrive hans/hendes baggrund og nærmiljø samt udtrykke umiddelbare behov.
	A1	Kan forstå og bruge almindelige, enkle dagligdags udtryk til at få opfyldt helt konkrete kommunikationsbehov. Kan præsentere sig selv eller andre, kan både stille og besvare spørgsmål om personlige forhold, som fx hvor han/hun bor, mennesker han/hun kender eller ting, som han/hun har. Kan indgå i en enkel samtale, hvis den anden part taler langsomt og tydeligt og er indstillet på at hjælpe.

Oversættelse ved Eva Kambskard

Kilde: [http://culture2.coe.int/portfolio/inc.asp?L=E&M=\\$t/208-1-0-1/main_pages/..&L=E&M=\\$t/208-1-0-1/main_pages/levels.html](http://culture2.coe.int/portfolio/inc.asp?L=E&M=$t/208-1-0-1/main_pages/..&L=E&M=$t/208-1-0-1/main_pages/levels.html)

Appendiks 4: Procent genkendte eksisterende ord (100 = 29 studerende)

Forstå	100	liste	79,31
Have	100	fortolke	75,86
Lide	100	tie	75,86
Mene	100	tråde	75,86
normalisere	100	stråle	72,41
Sørge	100	udstøde	72,41
Anføre	96,55	blinke	68,96
Beregne	96,55	ynke	65,51
Lege	96,55	save	62,06
Stabilisere	96,55	stalle	62,06
Aftage	93,10	stejle	58,62
Dufte	93,10	runge	55,17
Frygte	93,10	tilspidse	55,17
Påfylde	93,10	mose	51,72
Profilere	93,10	lamme	44,82
Slæbe	93,10	messe	44,82
undergå	93,10	hvidte	34,48
nære	89,65	svie	34,48
stive	89,65	kime	24,13
fordre	86,20	spire	24,13
spytte	86,20	tendere	24,13
fremlægge	82,75	adle	20,68
uddele	82,75	glimte	20,68
fæste	79,31	vanære	13,79
fatte	79,31	rekognoscere	0

Appendiks 5: Procent forkastede pseudo-ord (100 = 29 studerende)

asedere	100
fetore	100
defyrere	93,10
bedaske	89,65
kontrive	89,65
plirske	89,65
ronfe	89,65
adstrere	86,20
isytere	86,20
impledere	82,75
plabbe	82,75
forplimme	79,31
anfrippe	75,86
klørme	72,41
pludisere	72,41
tvosle	72,41
entrosse	68,96
glyfte	65,51
infugere	65,51
undvriske	62,06
beflode	55,17
blyfte	55,17
uforlive	55,17
svatte	37,93
udgrysse	37,93